Σπύρος Φρονιμός - Μαθηματικός

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ${\bf 24~Martiov~2016}$

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

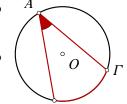
Εγγεγραμμένα σχήματα

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ ΓΩΝΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΟΡΙΣΜΟΣ 1: ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ ΓΩΝΙΑ

Εγγεγραμμένη γωνία σε έναν κύκλο ονομάζεται η γωνία η οποία έχει κορυφή ένα σημείο του κύκλου, ενώ οι πλευρές της τέμνουν τον κύκλο.

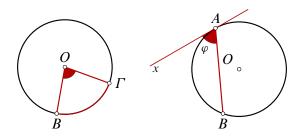
- Το τόξο με άκρα τα σημεία τομής της γωνίας και του κύκλου, που βρίσκεται στο εσωτερικό της γωνίας ονομάζεται αντίστοιχο τόξο της γωνίας.
- Μια εγγεγραμμένη γωνία θα λέμε ότι βαίνει στο αντίστοιχο τόξο της.

ΟΡΙΣΜΟΣ 2: ΕΠΙΚΕΝΤΡΗ ΓΩΝΙΑ

Εγγεγραμμένη γωνία σε έναν κύκλο ονομάζεται η γωνία η οποία έχει κορυφή στο κέντρο του κύκλου.

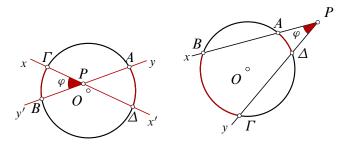
ΟΡΙΣΜΟΣ 3: ΓΩΝΙΑ ΧΟΡΔΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΠΤΟΜΕΝΗΣ

Γωνία χορδής και εφαπτομένης ονομάζεται η γωνία που σχηματίζεται από μια χορδή ενός κύκλου και την εφαπτομένη του κύκλου σε ένα άκρο της χορδής. Η κορυφή της γωνίας είναι σημείο του κύκλου.

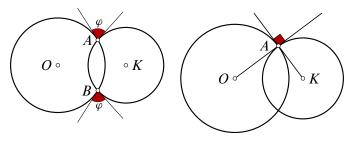
ΟΡΙΣΜΟΣ 4: ΓΩΝΙΑ ΔΥΟ ΤΕΜΝΟΥΣΩΝ

Γωνία δύο τεμνουσών ενός κύκλου ονομάζεται η γωνία που σχηματίζεται από δύο τέμνουσες ευθείες του κύκλου και έχει κορυφή το σημείο τομής τους.

ΟΡΙΣΜΟΣ 5: ΓΩΝΙΑ ΔΥΟ ΚΥΚΛΩΝ

Γωνία δύο τεμνόμενων κύκλων ονομάζεται η γωνία που σχηματίζεται από τις δύο εφαπτόμενες ευθείες του κύκλου σε καθένα από τα σημεία τομής τους. Αν η γωνία των δύο κύκλων είναι ορθή τότε οι κύκλοι ονομάζονται **ορθογώνιοι**.

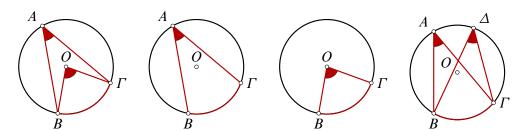

ΘΕΩΡΗΜΑΤΑ

ΘΕΩΡΗΜΑ 1: ΕΠΙΚΕΝΤΡΗ - ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ ΓΩΝΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟ ΤΟΞΟ

Μεταξύ των εγγεγραμμένων των επίκεντρων γωνιών και των αντίστοιχων τόξων τους ισχύουν οι ακόλουθες προτάσεις :

- i. Αν μια εγγεγραμμένη και μια επίκεντρη γωνία βαίνουν στο ίδιο τόξο ή σε ίσα τόξα ίσων κύκλων τότε η εγγεγραμμένη ισούται με το μισό της επίκεντρης : $\hat{A} = \frac{\hat{O}}{2}$.
- ii. Κάθε εγγεγραμμένη γωνία ισούται με το μισό του μέτρου του αντίστοιχου τόξου της : $\hat{A} = \frac{\widehat{B}\widehat{\Gamma}}{2}$.
- iii. Κάθε επίκεντρη γωνία ισούται με το μέτρο του αντίστοιχου τόξου της : $\hat{A} = \hat{O}$.
- iv. Αν δύο εγγεγραμμένες γωνίες βαίνουν στο ίδιο τόξο ή σε ίσα τόξα ίσων κύκλων τότε έιναι ίσες. $\hat{A} = \hat{\Delta}$.

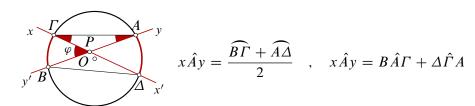
ΘΕΩΡΗΜΑ 2: ΓΩΝΙΑ ΧΟΡΔΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΠΤΟΜΕΝΗΣ

Η γωνία που σχηματίζεται από χορδή και εφαπτομένη σε ένα σημείο του κύκλου είναι ίση με το αντίστοιχο τόξο της χορδής.

ΘΕΩΡΗΜΑ 3: ΓΩΝΙΑ ΔΥΟ ΤΕΜΝΟΥΣΩΝ

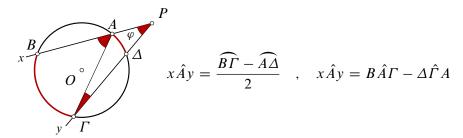
Έστω P το σημείο τομής δύο τεμνουσών x'x και y'y ενός κύκλου και $x\hat{A}y$ η γωνία που σχηματίζουν. Για τη γωνία αυτή ισχύουν οι εξής προτάσεις :

i. Αν το σημείο P είναι εσωτερικό σημείο του κύκλου τότε η γωνία των δύο τεμνουσών ισούται με το ημιάθροισμα των τόξων που ορίζουν οι τέμνουσες.

Η γωνία φ ισούται επίσης με το άθροισμα των εγγεγραμμένων γωνιών που βαίνουν στα τόξα που ορίζουν οι τέμνουσες.

ii. Αν το σημείο P είναι εξωτερικό σημείο του κύκλου τότε η γωνία των δύο τεμνουσών ισούται με την ημιδιαφορά των τόξων που ορίζουν οι τέμνουσες.

Η γωνία φ ισούται επίσης με το άθροισμα των εγγεγραμμένων γωνιών που βαίνουν στα τόξα που ορίζουν οι τέμνουσες.

ΘΕΩΡΗΜΑ 4: ΓΩΝΙΑ ΔΥΟ ΚΥΚΛΩΝ

Οι γωνίες που σχηματίζουν δύο τεμνόμενοι κύκλοι στα σημεία τομής τους είναι ίσες.

